rammelend rolden rijtuigen voort, en als dreigende bliksemschichten zigzagden auto's door de volten, blaffend, loeiend, gillend met de helsche claxons.

Verwezen keek Nelissen het aan. „Brrr! wat 'n herrie," kreunde hij zacht.

„Willen we een auto nemen?" vroeg Kemp, in de hoop den man op te beuren.

„Voor geen gèld", weerde de gast hem af.

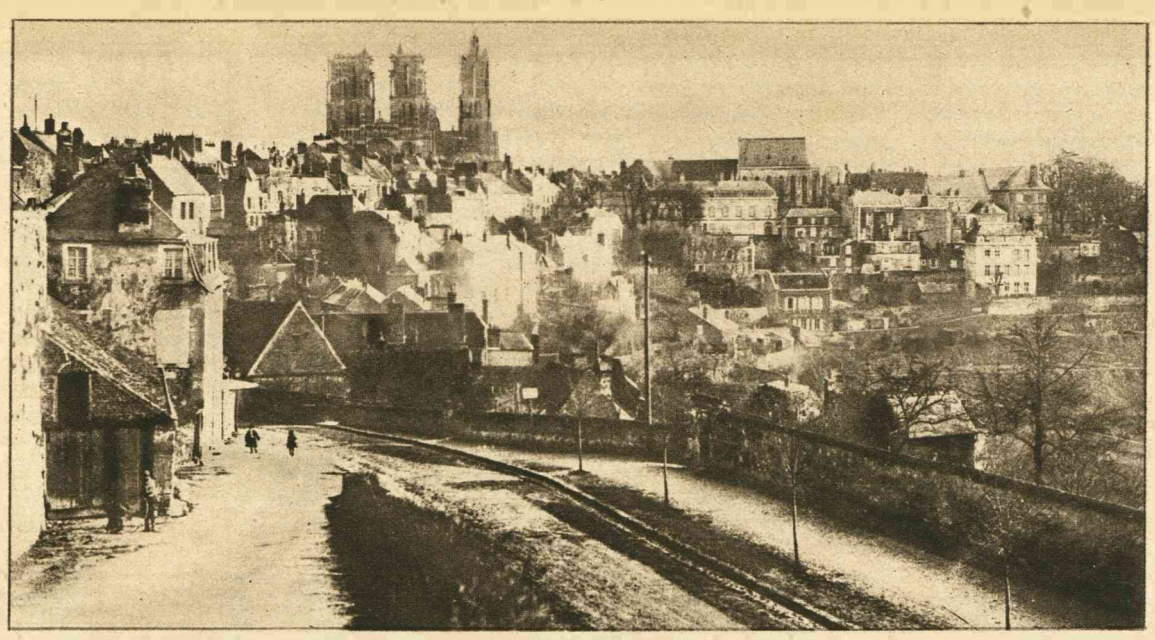
„Een rijtuigje dan?"

„Neen, neen, nog effentjes tot mezelf komen eerst. . . ."

„Dan gaan we dáár iets eten" noodde de gastheer, met de hand in de richting van de American Lunchroom wijzend, want ze waren intusschen in de Kalverstraat aangeland.

Nelissen verschrok. „Dadelijk," zei hij schichtig, „dadelijk. Ik dùrf nog niet goed."

Kemp barstte in een schaterlach uit.



DE STRIJD OM LAON.
Panorama van Laon. Op den achtergrond de fraaie kathedraal, die door het artillerievuur erg heeft geleden.

„De overgang is bar groot. Het verschil met Zuidkappel is te erg," zoo verklaarde Nelissen zijn verwardheid.

„Kom, kom," bemoedigde Kemp hem, en trok hem mee de lunchroom in.

Het was er zeer vol, als gewoonlijk op dit uur. Tafeltjes vol zoemende etende en drinkende menschen, en de juffrouwtjes in hun leelijke katoenen jurken, heen en weer tippelend tusschen de tafeltjes en de buffetten. Jongens in witte jasjes en met bakkersmutsen op het hoofd torsten torens van vuile glazen, koppen en borden. Eèn liet ratelend een stortvloed van vuile messen op een marmer tafelblad vlak naast Nelissen vallen. Onze Zuidkappelaar slaakte een kreet.

„Je bent hier je leven niet zeker," mompelde hij bedrukt, „het is hier een onveilige beweging. Wil je wel gelooven, dat ik me bij ons op het hoogste plat van de dorpskerk beter op mijn gemak voel dan hier in deze kattekroeg op mijn stoel vlak bij den beganen grond."

Lachend vroeg Kemp wat hij eten wilde. Niets, hij zou het met geen stok door zijn keel kunnen krijgen, zei hij. En of Kemp ook al aanhield, hij bleef bij zijn stuk. Ja, een kop koffie zou hij wel lusten. De gastheer bestelde een kop koffie en een broodje met ham voor hemzelf en voor zijn handelsvriend een kop koffie, welke deze onmiddellijk na ontvangst half omkeerde op zijn schoteltje, en dan het bruine vocht daarvan afslorpte, tot eenige ontsteltenis van Kemp, die wat verlegen kuchte. Hij had hoe langer hoe minder fiducie in het geval; door Nelissen's houding voelde hij zich min of meer gehoond, hij die zich voor de belangen van zijn firma uitsloofde, en (gegeven Nelissen's luidruchtige opsnijerij toen hij hem had uitgenoodigd) zich dezen dag bovendien als een dolle komedie had voorgesteld.

Na een poosje stonden ze op. Buiten gekomen probeerde hij nog eens, zijn zonderlingen gast op zijn gemak te zetten, maar de man was voor geen overreding vatbaar.

„Ik ben om zoo te zeggen nog in ons dorp," zei hij op matten toon, „als je daar zoolang achtereen dag-in dag-uit gezeten hebt, valt het moeilijk, je in een andere omgeving te verplaatsen. In mijn idee leg ik nou op het oogenblik in de alkoof mijn middagdutje te doen, en heb ik een benauwden droom. Al die vreemde menschen met hun haast en hun koue drukte, die je geen van allen goeiendag zeggen, — het is een benauwde droom, een nachtmerrie".

Mijnheer Kemp wanhoopte nu, of hij den man wel op temperatuur zou kunnen brengen. Maar een poging zou hij nochtans wagen.

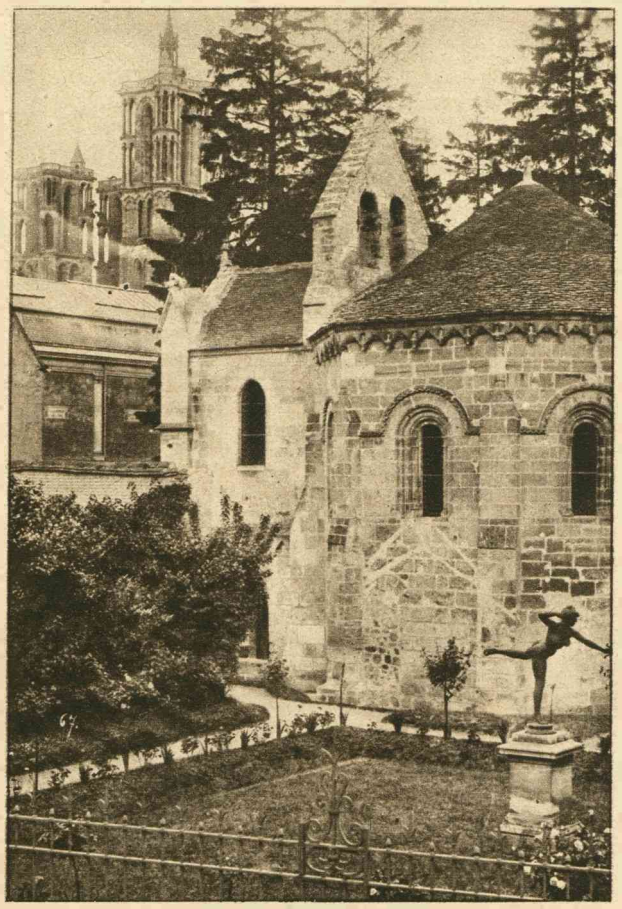
„Willen wij hier een glaasje bier gaan drinken?" vroeg hij, toen zij op het Rembrandtplein voor Mille Colonnes stonden.

„Neen, ik wou niet, dat ik zoo gek wàs."

„Ergens ànders dan?"

„Ik zal het wel uit m'n lijf laten."

Kemp ergerde zich dood. Dat werd niets vandaag, en



HET KUNSTMUSEUM VAN LAON.
Het om zijn groote kunstschatten zoo beroemde museum van Laon, dat ook ernstige schade heeft opgeloopen.

wat had hij zich al niet van dit bezoek voorgesteld. Maar hij kon zijn teleurstelling tegenover zijn goeien klant toch niet laten merken. Hij moest zijn ziel in lijdzaamheid bezitten, en zijn gast bezighouden, hoe een vervelend karweitje het ook werd, daar zoo rond te spankeren met dien versuften en verzakten provinciaal, die wel een slaapwandelaar leek.

Hij bracht hem in het Rijksmuseum. Liet hem de zoogenaamde „Nachtwacht" zien, de „Staalmeesters," den „Schuttersmaaltijd" en „Het gebed zonder end," en toen de man dat alles zonder een kriezeltje belangstelling aan zich had laten voorbijgaan, sleepte Kemp hem mee naar het Panopticum. Maar ook de wassen beelden vermochten het heimwee van Nelissen niet op te fleuren. Dan lokte hij hem mee in den „Artis", doch ook de aanblik van deze uitgelezen sorteering wilde en makke beesten kon den geplaagden dorpeling niet over de verwarrende bevreemding, over wat hij een benauwden droom noemde, heenbrengen. Herhaaldelijk had Kemp gepoogd hem te overreden om een glas bier of Port te drinken, maar tevergeefs. Eindelijk zegen zij amechtig neer in het Café-Concert, dat in de wandeling wel eens met den onverkwikkelijken bijnaam „de klamme hand" wordt aangeduid. Hij vroeg zijn gast heel niet wat hij gebruiken wilde, want hij had besloten hem nu te forceeren. Twee Portjes liet hij aanrukken, en luimig, opgeruimd, als had hij geen eeuwenlangen middag van walglijke verveling achter den rug, stiet hij zijn glas tegen dat van Nelissen, en dronk het in eèn teug leeg. En zie, het hielp. Ook Nelissen dronk in eènen trek het glas tot den bodem leeg. Kemp zegevierde; de Zuidkappelaar kreeg contact. In nauwelijks een paar minuten was deze een ander mensch geworden. Toen de muziek echter inzette, en een broodmager, gedecolleteerd vrouwspersoon in een menieroode jurk op het podium verscheen, riep hij balkend lachend naar Kemp: „Wat 'n mormel, wat 'n mormel! Nee maar, kijk eens, wat zèg je d'r van." Een paar heerachtige mannen in zijn buurt keken hem geschandaliseerd aan. Hij knikte hen eens toe, en maakte malle grimassen naar hun kant. Met zijn zware, ruwe stem van thuis riep hij naar den kellner om nog twee Portjes, nam een sigaar van Kemp aan, en zei jubelend, dat hij een rare was, als hij begon, keek uitdagend om zich heen, en riep den verrasten Kemp toe, dat hij heelemaal was bijgedraaid, dat zijn dorp en zijn zaak uit zijn hoofd waren, en hij kant en klaar stond om van het groote-stadsleven te genieten.

„Hoera," juichte Kemp, „hoera. Geef me de hand."

„Met plezier, met plezier," riep de zonderlinge handelsvriend, „en proost, op je gezondheid, en die van je vrouw en je kinderen, en je schoonmoeder, en je schuldeischers, kortom op vrind en vijand."

De menschen keken verwonderd op. Enkelen riepen „ssst."

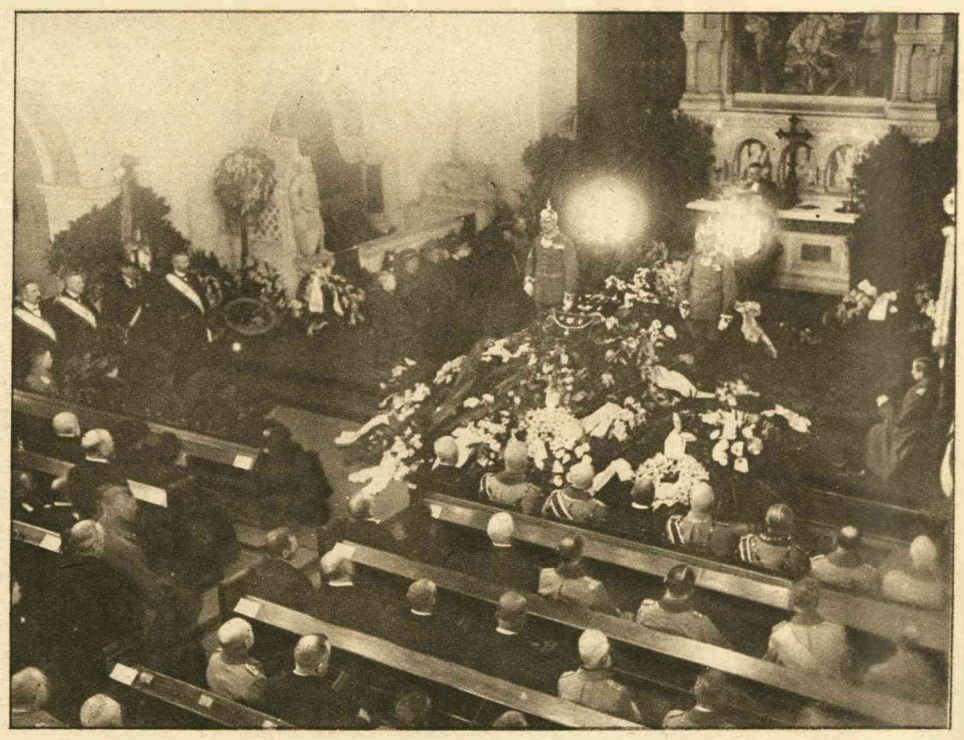
„Wàt ssst? wàt ssst?" gierde de handelsvriend als in trance, „ik begin pas. Ik begin pas. En geef me nou de ruimte. Mijn mechaniek weigerde, maar nou, nòu. . . ."

Druk gesticuleerend praatte hij voortdurend. De kellner kwam hem verzoeken, wat minder lawaai te maken. En leelijk in zijn wiek geschoten, verklaarde hij luidruchtig, dat hij geen seconde in dit „honden- en apentheater" meer zoek zou brengen. Hij wilde betalen. Kemp echter voorkwam hem, en zij vertrokken. Nelissen liep vooraan, en stampte onder een sopraan-aria met zijn hakken als een kurassier.

* * *

Een halfuur later zaten ze samen in een groot restaurant aan een gedekte tafel. Nelissen had een roos zoo groot als een vuist in zijn knoopsgat; zijn gezicht was rood van pret, en schier onafgebroken lachend, trok hij den mond onder den knevel zoo wijd open of hij in zijn schouders wilde bijten.





DE BEGRAFENIS VAN GOUVERNEUR-GENERAAL VON BISSING.
De plechtige bijzetting te Berlijn van het stoffelijk overschot van den overleden gouv.-gen. van België, Von Bissing. Links: De lijkstoet in de Scharnhorststrasse. Rechts: De dienst in de Gnadenkirche.